

Impressive are the scrupulousness presentation of articles about famous historian, researcher of Zaporizhzhia D.Yavornytsky and the museum named after O. M. Pol' in Katerynoslav, particular, department of Zaporizhzhia Old Times.

Keywords: weekly magazine «Dnipro waves», Zaporozhian Cossacks, Zaporozka Sich, Cossack theme, P. Kalnyshevsky, Katerynoslav.

До редакції надійшла 11.01.2017.

УДК 930:351.746.1(477:4–672ЄС)

© *Ольга Савицька*
(Київ)

УКРАЇНА У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ БЕЗПЕКОВОМУ ПРОСТОРИ: ВІТЧИЗНЯНА ІСТОРІОГРАФІЯ

Наукова стаття присвячена вітчизняній історіографії щодо визначення ролі України у європейському безпековому просторі, аналізу основних причин та наслідків тих чи інших дій на міжнародній арені. Враховуючи геополітичне розміщення нашої держави, її бажання бути однією з країн-членів ЄС та події «української кризи» – розгляд питання спільного оборонного простору в вітчизняній історіографії набуває більшої обґрунтованості, дозволяє зрозуміти на яких аспектах цього питання українські дослідники загострюють свою увагу в аналізі українсько-європейського військового співробітництва.

Методологічною основою роботи є комплексний і системний підходи, принципи історизму та наукової об'єктивності. З метою порівняння поглядів науковців застосовано порівняльний аналіз різних джерел – науково-порівняльний метод; за допомогою проблемно-хронологічного методу – виокремлено тематичні питання, які порушувалися в історіографії на різних етапах її розвитку, і, нарешті, на підставі історично-генетичного методу, з'ясовано зумовленості зовнішньополітичних відносин України на базі внутрішньої політики.

Метою статті є розкриття та історіографічний аналіз масиву публікацій про взаємини між нашою державою і Європейським Союзом в геополітичному безпековому просторі. У цьому історіографічному екскурсі розглянуті роботи вітчизняних дослідників: О. Софронова, К. Зарембо, М. Корюкалова, Є. Макаренко, О. Хилько, Д. Попової, А. Павленко, К. Спиридонової та ін.

Особливу увагу українських дослідників привертає структура і сама діяльність організацій – ЄС, ОБСЄ, НАТО; аналіз певних подій через призму концепції взаємин на світовій арені, наголошуючи на необхідності своєчасного й оперативного реагування з боку міжнародних організацій на кризові ситуації.

Теоретичні узагальнення, фактичні матеріали, оцінки й висновки статті можуть бути використані при написанні історіографічних праць з історії України кінця ХХ – початку ХХІ ст., сприятимуть всебічному науковому осмисленню історії дипломатичних відносин.

Ключові слова: Україна, простір безпеки, ЄС, ОБСЄ, історіографія, «українська криза», співробітництво.

З проголошенням незалежності перед Україною постало питання про налагодження зовнішньополітичних зв'язків, насамперед – співпраці з ЄС, Радою Європи, НАТО тощо. Процес інтеграції України в політичному, економічному, культурному просторі відбувається (і змінюється сьогодні) з певними труднощами, сповільнюється внутрішніми та зовнішніми ускладненнями перехідного періоду.

Основним чинником формування взаємин між нашою країною і Європейським Союзом є геополітика.

Геополітичне розташування України специфічне, бо знаходиться між двома великими об'єднаннями: європейським та євразійським.

Відштовхуючись від цього, наша країна розпочала налагоджувати плідну співпрацю з обома просторами. Активізуючи двосторонні дипломатичні взаємини у 2010–2011 рр., Україна збільшила свою участь у заходах ЄС і заявила про свою зацікавленість щодо співпраці у європейському спільному військово-просторі. Аналіз історіографічних праць розкриває аспекти та динаміку взаємин України та ЄС у безпековій площині, дозволяє краще зрозуміти ситуацію та мотивацію міжнародних гравців на світовій арені.

Мета дослідження полягає у виявленні та історіографічному аналізі наявного комплексу публікацій про українсько-європейські відно-

сини 2010–2016 рр., концептуальних і змістовних особливостей відображення проблеми в історичній літературі. Головне завдання – з'ясувати стан наукової розробки теми вітчизняною історіографією.

Значну увагу українські науковці приділяють теоретичній концепції та методиці у міжнародних відносинах, через призму яких розкриваються певні аспекти відносин нашої країни з ЄС.

Д. Попова у статті «Безпека України – Європейська складова світової безпеки» [6] досліджує й аналізує поняття «м'якого» («soft power») та «жорсткого методу» («hard power») співпраці на міжнародній арені; специфіку оборони держав, а саме – створення у ХХІ ст. військових союзів; роль нашої держави у формуванні цих самих альянсів. Автор вивчає використання нашою країною «м'якого методу» у наявній геополітичній ситуації, спираючись на Закон України «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики» [6, с. 137]. Саме поняття «soft power» тлумачиться, як заходи з реалізації завдань міжнародної дипломатії через привернення уваги та заохочення до співробітництва інших суб'єктів міжнародного права, тобто – м'які, прийнятні методи впливу. Крім методологічного апарату, науковець аналізує самі взаємини між Україною – ЄС у безпековому просторі, спираючись на документ «Механізм щодо консультацій та співпраці між ЄС та Україною у сфері врегулювання криз» (2002 р.) [6, с. 138], за яким запроваджено посаду Контактної особи України по зв'язках із військовим штабом ЄС і налагодженню діалогу між нашою країною та Європейським Союзом. Аналізуючи це питання, дослідниця акцентує увагу на двосторонніх інструментах реалізації поставлених завдань у різноманітних формах політичного діалогу, а саме на військовому співробітництві Україна-ЄС.

Науковець О. Хилько у статті «Концепція кооперативної безпеки в сучасному Європейському безпековому контексті» [9], розглядає саме теоретичний базис цієї проблеми й аналізує діяльність НАТО, ЄС і ОБСЄ, спираючись на праці творців концепції – Р. Коєна, М. Міхалки та інших дослідників. Власне стаття ділиться на декілька частин: вступ – «Сутність концепції кооперативної безпеки», де розкривається базовий сенс цього явища, а саме: кооперативна безпека – це спільнота держав, що мають спільні цінності та об'єднанні певними інституціями й союзами [9, с. 163], а також ключові характеристики цієї системи. Наступ-

ний пункт – «Кооперативна безпека в діяльності європейських безпекових інституцій та залучення Росії», аналізує основні засади, історію розвитку та співпрацю з Росією таких організацій, як НАТО, ЄС та ОБСЄ. Нарешті, щодо позиції нашої держави, в главі – «Україна в координатах кооперативної безпеки» розкриває для України стратегічну мету діяльності в переговорному процесі між двома сторонами (ЄС – Росія) з усвідомленням того, що нашої державі треба виробити власну систему участі у рамках заходів кооперативної безпеки НАТО, ЄС і ОБСЄ.

Продовжуючи тему з практичної точки зору, дослідниця О. Хилько у статті «Україна між Європейським та Євразійським безпековими просторами» [10] аналізує саме реальний стан відносин України з ЄС, НАТО, ОБСЄ та іншими об'єднаннями у військовій сфері у 2011 р. У праці розглядається різниця між європейським та євразійським безпековими просторами та надається прогнозування переваг і недоліків вступу нашої держави до тієї чи іншої організації. Автор вивчає специфіку активної та пасивної ролі України в Європейському просторі, переваги та недоліки від такої співпраці для нашої країни. Як і у попередній публікації, науковець зазначає, що Україні варто приділити більше уваги для вирішення внутрішньополітичних протиріч.

Відштовхуючись від специфіки геополітичного розташування нашої держави, вчений О. Софронов у 2011 р. написав статтю «Військово-технічне співробітництво в системі забезпечення національної безпеки України» [7]. Автор окреслює основні цілі та мету взаємовідносин між Україною та Європейським Союзом. Велику увагу у дослідженні приділено внутрішньодержавному впливу військово-технічних взаємин, дозволяючи зробити висновок, що розвиток таких відносин є одним з основних завдань усіх розвинутих держав.

У тому ж 2011 р. з'явилась стаття К. Зарембо «Україна у стратегіях національної безпеки держав-членів ЄС: партнер чи проблема» [2], де розглядаються такі питання, як: важливість нашої країни у системі оборони ЄС (відштовхуючись від слів Надзвичайного і Повноважного Посла Сполученого Королівства в Україні Лі Тернера) [2, с. 27]; ставлення до України країн-членів європейської спільноти, опираючись на підсумкові декларації НАТО (2010 р.), Білі книги з політики безпеки Німеччини (2006 р.) та Франції (2008 р.), польську – Стратегія Національної безпеки (2007 р.).

Крім безпосереднього дослідження ролі України у військовій безпеці ЄС, вітчизняні вчені присвятили свою увагу аналізу взаємин між ними у рамках Східного партнерства, яке було розроблено у 2008 р. і реалізовано у 2009 р. Саме специфіка цього явища пояснюється у статті «Зовнішня допомога Європейського Союзу Україні в рамках Східного партнерства» [3] науковця М. Корюкалова. Вивчено основні напрямки діяльності та розподілення бюджету задля досягнення поставлених цілей. Крім цієї інформації, дослідження містить українську і європейську критику Східного партнерства. Вітчизняний відгук представлений вченими О. Шаповаловою та Г. Перепелицею, які наголошували на певні недоліки самої системи взаємин Європейського Союзу з Україною [3, с. 32].

Специфіку військових і інформаційних взаємин розглянуто Є. Макаренко у статті «Суперечності формування спільної політики Європейської безпеки у контексті відносин України з ЄС» [4]. Досліджено основні принципи та умови визначені Європейською Радою ЄС у Лісабоні (1992 р.) та у Брюсселі (1993 р.), концепцію «Ширшої Європи», ключові пункти Лісабонського договору (2009 р.), Доктрини інформаційної безпеки України (2009 р.). Науковий аналіз умовно ділиться на три частини: перша присвячена парадигмі військової політики між країнами-членами ЄС та історії їх взаємин, друга – стратегія інформаційної оборони, яка у XXI ст. стала однією з основних тенденцій, третя – співробітництво України з ЄС у рамках двох наведених пунктів. Крім цього, розкриваються певні загрози інформаційної безпеки для нашої країни.

Продовжують тему місця нашої країни у європейській системі безпеки, науковці С. Божко та Я. Божко в статті «Стан і перспективи співробітництва України з Європейським Союзом у контексті спільної зовнішньої і безпекової політики» [1]. Досліджуються основні причини та проблеми розбудови нової системи оборони на континенті. Стаття ділиться на такі пункти: вступ, де пояснюється першопочатковий стан відносин між нашою країною та ЄС; параграф «Україна, як джерело транскордонних загроз» демонструє недоліки перебування України між європейським та євразійським безпековими просторами; «Україна як безпековий партнер ЄС: напрями й механізми співпраці» пояснює переваги геополітичного розташування нашої країни та аналізує успішні приклади співробітництва нашої держави з ЄС, а саме:

Місія ЄС з допомоги Україні та Молдові з прикордонних питань (EUBAM) (2005 р.), участь України у Поліційній місії ЄС в Боснії та Герцеговині (2003 р.) і у Поліційній місії ЄС в Республіці Македонія «ПРОКСИМА» (2004–2005 рр.). Велику увагу автори приділяють саме історії розвитку взаємин між нашою державою і ЄС, спираючись на документи: «Угода між Україною та ЄС про процедури безпеки, які стосуються обміну інформацією з обмеженим доступом» (2007 р.) [1, с. 103], Указ Президента України «Про доцільність залучення Збройних Сил України до багатонаціональних військових формувань високої готовності» (2011 р.) [1, с. 106] тощо.

У висновку С. Божко та Я. Божко стверджують, що всупереч певним політичним, соціальним та економічним проблемам, Україна має всі шанси не тільки співпрацювати з ЄС, а й стати його незамінним і повноправним партнером.

Однією з великих загроз у XXI ст. для усього світу став тероризм, про що наголошується у статті «Правові засади співробітництва України та Європейського Союзу в сфері протидії тероризму» [5]. А. Павленко подає аналіз і основні постулати взаємин нашої країни та ЄС у безпековій галузі, спираючись на базу таких документів: «Угода про партнерство і співробітництво» (1991 р.), «План дій Україна-ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки» (2007 р.) та його план-графік «Юстиція, свобода та безпека» (2008 р.) [5, с. 198], «Угода між Україною та Євросоюзом про стратегічне співробітництво» (2010 р.) [5, с. 199], «Порядок денний асоціації Україна – ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію» (2009 р.), Указ Президента України №230 про «схвалення Концепції боротьби з тероризмом» (2013 р.), «План дій для України з лібералізації візового режиму для короткострокових поїздок громадян» (2010 р.), стаття 3, 13 «Проекту Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони» та багатьох інших. Автор зазначає, що Україна докладає значних зусиль для модернізації власного законодавства.

Значну увагу вітчизняних дослідників привертає діяльність ОБСЄ у період розгортання «української кризи» та її взаємодія з нашою країною. К. Спиридонова у статті «Можливості забезпечення ОБСЄ регіональної безпеки після російської агресії в Україні» [8], аналізує вплив російської агресії проти України на перспективи створення в рамках ОБСЄ спільного безпекового простору, який буде ефективно виконувати свої основні функції.

Автор розкриває поняття «сучасної теорії спільнот безпеки», переваги співробітництва нашої держави з ОБСЄ, розкриваються базові інструменти взаємодії України з ОБСЄ, історія розвитку взаємин між ними.

Продовжує тему взаємин України та Європейського Союзу у безпековій площині під час розгортання «української кризи» стаття Я. Швечикової «Місце України в структурі європейського регіонального комплексу безпеки» [11]. Автор обґрунтовує значення межового положення України в сучасному європейському безпековому просторі й недоліки імперативного способу формування системи безпеки, а також розглядає роль нашої держави у

взаєминах між Європейським Союзом і Росією.

Таким чином, вітчизняні дослідники детально аналізують позицію України у Європейському безпековому просторі, присвячуючи увагу не тільки основним моментам становлення взаємин та розбору їх переваг і недоліків, а й розкривають теоретичні засади міжнародних відносин («м'який» та «жорсткий» методи співпраці, концепція кооперативної безпеки, імперативний спосіб формування безпекового простору). Крім політичного аспекту, українські вчені вивчають взаємини в інформаційній, економічній, юридичній та інших сферах, допомагаючи всебічно зрозуміти нинішній стан міждержавних взаємин.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Божко С.О. Стан і перспективи співробітництва України з Європейським Союзом у контексті спільної зовнішньої і безпекової політики / С.О. Божко, Я.О. Божко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2012. – № 111(1). – С. 98–108.
2. Зарембо К. Україна у стратегіях національної безпеки держав-членів ЄС: партнер чи проблема / К. Зарембо // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2011. – № 98(1). – С. 27–29.
3. Корюкалов М. Зовнішня допомога Європейського Союзу Україні в рамках Східного партнерства / М. Корюкалов // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2011. – № 98(1). – С. 32–34.
4. Макаренко Є.А. Суперечності формування спільної політики Європейської безпеки у контексті відносин України з ЄС / Є.А. Макаренко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2011. – № 100(1). – С. 49–58.
5. Павленко А.В. Правові засади співробітництва України та Європейського Союзу в сфері протидії тероризму / А.В. Павленко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2013. – № 115(2). – С. 197–202.
6. Попова Д.О. Безпека України – Європейська складова світової безпеки / О.Д. Попова // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2012. – № 107(2). – С. 136–140.
7. Софронов О.О. Військово-технічне співробітництво в системі забезпечення національної безпеки України / О.О. Софронов // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2011. – № 95(1). – С. 23–25.
8. Спиридонова К.О. Можливості забезпечення ОБСЄ регіональної безпеки після російської агресії в Україні / К.О. Спиридонова // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2015. – № 126(1). – С. 61–69.
9. Хилько О.Л. Концепція кооперативної безпеки в сучасному Європейському безпековому контексті / О.Л. Хилько // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2011. – № 100(1). – С. 162–169.
10. Хилько О.Л. Україна між Європейським та Євразійським безпековими просторами / О.Л. Хилько // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2011. – № 103(2). – С. 84–87.
11. Швечикова Я.П. Місце України в структурі європейського регіонального комплексу безпеки / Я.П. Швечикова // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2015. – № 126(1). – С. 71–78.

REFERENCES

1. Bozhko S.O. Stan i perspektyvy spivrobitnytstva Ukrainy z Yevropejs'kym Soyuzom u konteksti spil'noyi zovnishn'oyi i bezpekovoyi polityky / S.O. Bozhko, Ya.O. Bozhko // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. – 2012. – № 111(1). – S. 98–108.
2. Zarembo K. Ukrayina u stratehiyax nacional'noyi bezpeky derzhav-chleniv YeS: partner chy problema / K. Zarembo // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. – 2011. – № 98(1). – S. 27–29.
3. Koryukalov M. Zovnishnya dopomoha Yevropejs'koho Soyuzu Ukraini v ramkax Sxidnoho partnerstva / M. Koryukalov // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. – 2011. – № 98(1). – S. 32–34.
4. Makarenko Ye. A. Superechnosti formuvannya spil'noyi polityky Yevropejs'koyi bezpeky u konteksti vidnosyn Ukrainy z YeS / Ye. A. Makarenko // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. – 2011. – № 100(1). – S. 49–58.

5. Pavlenko A.V. Pravovi zasady spivrobitnyctva Ukrayiny ta Yevropejs'koho Soyuzu v sferi protydyi teroryzmu / A.V. Pavlenko // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. – 2013. – № 115(2). – S. 197–202.
6. Popova D.O. Bezpeka Ukrayiny – Yevropejs'ka skladova svitovoyi bezpeky / O.D. Popova // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. – 2012. – № 107(2). – S. 136–140.
7. Sofronov O. O. Vijs'kovo-texnichne spivrobitnyctvo v systemi zabezpechennya nacional'noyi bezpeky Ukrayiny / O. O. Sofronov // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. – 2011. – № 95(1). – S. 23–25.
8. Spyrydonova K.O. Mozhlyvosti zabezpechennya OBSYe rehional'noyi bezpeky pislya rosijs'koyi ahresiyi v Ukrayini / K. O. Spyrydonova // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. – 2015. – № 126(1). – S. 61–69.
9. Xyl'ko O.L. Konceptiya kooperativnoyi bezpeky v suchasnomu Yevropejs'komu bezpekovomu konteksti / O.L. Xyl'ko // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. – 2011. – № 100(1). – S. 162–169.
10. Xyl'ko O.L. Ukrayina mizh Yevropejs'kym ta Yevrazijs'kym bezpekovymy prostoramy / O.L. Xyl'ko // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. – 2011. – № 103(2). – S. 84–87.
11. Shvechykova Ya. P. Misce Ukrayiny v strukturi yevropejs'koho rehional'noho kompleksu bezpeky / Ya. P. Shvechykova // Aktual'ni problemy mizhnarodnykh vidnosyn. – 2015. – № 126(1). – S. 71–78.

© **Ольга Савицкая**
(Киев)

УКРАИНА В ЕВРОПЕЙСКОМ ПРОСТРАНСТВЕ БЕЗОПАСНОСТИ: ОТЕЧЕСТВЕННАЯ ИСТОРИОГРАФИЯ

Научная статья посвящена отечественной историографии определения роли Украины в европейском пространстве безопасности, анализу основных причин и последствий тех или иных действий на международной арене. Учитывая геополитическое размещение нашего государства, его желание быть одной из стран-членов ЕС и события «украинского кризиса» – рассмотрение вопроса общего оборонного пространства в отечественной историографии приобретает больше обоснованности, позволяет понять на каких аспектах этого вопроса украинские исследователи заостряют свое внимание в анализе украинско-европейского военного сотрудничества.

Методологической основой работы являются комплексный и системный подходы, принципы историзма и научной объективности. С целью сравнения взглядов ученых применены сравнительный анализ различных источников – научно-сравнительный метод; с помощью проблемно-хронологического метода – выделены тематические вопросы, которые поднимались в историографии на различных этапах ее развития, и, наконец, на основании историко-генетического метода выяснено обусловленности внешнеполитических отношений Украины на базе внутренней политики.

Целью статьи является раскрытие и историографический анализ массива публикаций о взаимоотношениях между нашим государством и Европейским Союзом в геополитическом пространстве безопасности. В этом историографическом экскурсе рассмотрены работы отечественных исследователей О. Софронова, К. Зарембо, М. Корюкалова, Е. Макаренко, А. Хилько, Д. Поповой, А. Павленко, К. Спиридоновой и др.

Особое внимание украинских исследователей привлекает структура и деятельность организаций – ЕС, ОБСЕ, НАТО, анализ определенных событий сквозь призму концепции взаимоотношений на мировой арене, подчеркивая необходимость своевременного и оперативного реагирования со стороны международных организаций на кризисные ситуации.

Теоретические обобщения, фактические материалы, оценки и выводы статьи могут быть использованы при написании историографических трудов по истории Украины конца XX – начала XXI в., способствовать всестороннему научному осмыслению истории дипломатических отношений.

Ключевые слова: Украина, пространство безопасности, ЕС, ОБСЕ, историография, «украинский кризис», сотрудничество.

UKRAINE IN THE EUROPEAN SECURITY SPACE: NATIONAL HISTORIOGRAPHY

The scientific article is devoted to the definition of national historiography as to Ukraine's role in European security space and analysis of the main causes and consequences of those actions on the international arena. Considering of the our state geopolitical placement and its desire to be one of the EU member states and taking into account of the «Ukrainian crisis», events, obviously that the issue of the common defense space in the national historiography has become a greater valuable allowing to understand the focusing aspects of Ukrainian researchers in the analysis of Ukrainian-European military cooperation.

Methodologically the work is grounded on the comprehensive and systematic approach to the stated problem on the bases of the principle of historicism and scientific objectivity. Aiming to compare the views of the scientists is applied of the available sources comparative analysis, i.e. Research and comparative method. Basing on the problem-chronological method is designated of a historiographical theme questions arised on with the scientific researches and accounting of the historical and genetic method is clarified conditionality of foreign relation of Ukraine seeing Ukrainian internal policy. The methods are based on theoretical developments about the main stages of a world development and domestic historiography; historical and scientific researches, historiographic categories and historiography's methods. As well as a historical and typological, a method of historical synthesis are used as general scientific (the analysis and synthesis, ascension from abstract to concrete and vice versa). The main historiographic groups of researches are tracked to find out a condition of scientific development of a subject in a domestic and foreign historiography; investigated an initial complex methodological bases of scientific knowledge of a problem are also proved; it is feasible the historiographic analysis of illumination of a problem of political, economic and military cooperation of Ukraine with the countries of the European Union in historical science, established the level of scientific character and informational content of works.

The article is to outline the historiographical analysis and array of publications on the relationship between our country and the European Union in geopolitical security space. The article grounds on a historiographic research of the Ukrainian authors – O. Sofronov, K. Zarembo, M. Koryukalov, Ye. Makarenko, O. Xyl'ko, D. Popova, A. Pavlenko, K. Spyrydonova, and many others.

Thus herein Ukrainian researchers observe of the structure and activities of the organizations as the EU, the OSCE and NATO; analysing of the certain events through the prism of a global international relationship concepts focused on company timely prompt response by the international organizations to crises. A number of the historical and historiographic problems demanding further studying has been defined.

Theoretical generalizations, the actual materials, estimates and conclusions of the thesis can be used when writing historiographic works on history of Ukraine of the end XX – the beginning the 21st century, to promote comprehensive scientific judgment of history diplomatic relations, can make a basis special courses the corresponding subject.

Keywords: Ukraine, space security, EU, OSCE, historiography, «Ukrainian crisis», cooperation.

До редакції надійшла 15.12.2016.